2016D42120

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Veiligheid en Justitie over het Ontwerpbesluit bekendmaking niet financiële informatie (Kamerstuk 34 383, nr. 7).

De voorzitter van de commissie,
Ypma

De griffier van de commissie,
Hessing-Puts

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

1. Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben met gemengde gevoelens kennisgenomen van het ontwerpbesluit bekendmaking niet-financiële informatie. De EU-richtlijn met niet-financiële informatie over milieu-, sociale- en personeelsaangelegenheden, eerbieding van mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping had wat deze leden betreft achterwege kunnen blijven. Voornoemde leden zijn van mening dat nu het wordt ingekaderd, andere relevante maatschappelijke aspecten er buiten gelaten kunnen worden. Zij merken daarbij op dat het de voorkeur zou verdienen de bestaande Nederlandse corporate governance code te volgen. Het bestuur en de Raad van Commissarissen kunnen hierbij de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten betrekken bij hun taakvervulling en daar over rapporteren in het bestuursverslag. Voorts hebben de aan het woord zijnde leden nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorliggend besluit. Zij zijn voorstander van het bevorderen van meer transparantie over informatie ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) door een onderneming. In die zin zijn zij van mening dat de uitwerking van de betreffende Europese richtlijn in het besluit een verbetering is ten opzichte van de bestaande situatie. Echter, zo menen zij, het besluit is ook een gemiste kans. Hoe goed het ook is dat een groep ondernemingen verplicht wordt om in het bestuursverslag mvo-informatie op te nemen, toch geldt dat als dat informatie betreft waarvan de juistheid niet vastgesteld kan worden, de toegevoegde waarde van die informatie te beperkt blijft. Deze leden zouden hierbij de reactie van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) willen aanhalen op het ontwerpbesluit. Daarin wordt gezegd dat wil een rapportage over niet-financiële informatie toegevoegde waarde hebben, deze met de nodige waarborgen dient te zijn omkleed. Een pijnlijk voorbeeld van waar dat toe kan leiden betreft Volkswagen dat feitelijk onjuiste informatie over de duurzaamheid van de onderneming gaf als het om de uitstoot van hun dieselauto's ging. Hoe kan worden gewaarborgd dat de niet gecontroleerde niet-financiële gegevens van Nederlandse bedrijven wel een juist beeld van de waarheid geven?

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit betreffende de bekendmaking van niet-financiële informatie door bepaalde ondernemingen en groepen. Hierover hebben deze leden enkele vragen.

2. De wijze van omzetting van de richtlijn

De leden van de VVD-fractie vragen of met de implementatie van de richtlijn de passage in de corporate governance code komt te vervallen. Deze leden zijn van mening dat het goed is dat het niet wenselijk wordt geacht om aanvullende nationale maatregelen te treffen. Zij onderschrijven dan ook dat het besluit uitsluitend ter uitvoering van de richtlijn is. Voornoemde leden zijn van mening dat afwijking hiervan kan zorgen voor een ongelijk speelveld.
Voornoemde leden zijn van mening dat er terecht van een aantal lidstaatopties gebruik wordt gemaakt. De lidstaatoptie om in het geval de rechtspersonen de niet-financiële informatie die op basis van de richtlijn moet worden gegeven, in een ander verslag dan het bestuursverslag, is uiteindelijk weer geschrapt. Voornoemde leden achten dit onterecht. Dit levert namelijk bedrijven die al goed bezig waren met het onderwerp en

die een apart, uitgebreider verslag daarover maken, dubbel werk op. De aan het woord zijnde leden vragen hierop een reactie. Het risico bestaat immers dat meer bedrijven alleen de verplichte informatie opgeven en de uitgebreidere informatie achterwege gaan laten. Hoe taxeert u dit risico? De aan het woord zijnde leden zijn van mening dat het goed is dat de accountant alleen een aanwezigheidstoets doet en niet uitgebreider controleert. Dat laatste zou in de ogen van de leden van de VVD-fractie extra verplichte accountantskosten opleveren. Het staat opdrachtgevers vrij zelf om uitgebreidere toetsing door de accountant te vragen.

De leden van de PvdA-fractie vragen of de aanwezigheidstoets van de accountant zich beperkt tot de controle of worden er in het bestuursakkoord woorden gewijd aan milieu-, sociale- en personeelsaangelegenheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping. Zo ja, zijn dan enkele woorden hierover genoeg voor een onderneming om aan de verplichting op grond van dit besluit te voldoen? Zo nee, waaruit bestaat die aanwezigheidstoets dan nog meer?
Deze leden lezen dat de EU-richtlijn weliswaar niet de plicht oplegt dat de niet-financiële informatie door een accountant of andere specialist wordt gecontroleerd, maar dat die richtlijn die mogelijkheid wel degelijk open laat. De Minister meent echter dat een dergelijke verplichte controle veel lasten kan meebrengen voor het bedrijfsleven. Voornoemde leden achten dit een veel te summiere onderbouwing voor het afzien van die verplichte controle. Wat wordt concreet bedoeld met «veel lasten»? Kunt u dat uitdrukken in kosten per onderneming per jaar? De aan het woord zijnde leden zouden er op willen wijzen dat de richtlijn enkel gevolgen zal hebben voor 115 grote ondernemingen in Nederland. Zij zien vooralsnog niet in waarom een controle van de niet-financiële informatie naast de toch al verplichte controle van de financiële informatie onoverkomelijke kosten voor deze bedrijven met zich mee zou brengen. Kunt u dit nader toelichten?
De leden van de PvdA-fractie merken op dat de Europese richtlijn niet verplicht dat de genoemde controle per se door een accountant moet plaatsvinden. Het moet wel een onafhankelijke verlener van assurancediensten zijn. Welke specialisten anders dan de accountant zou dat kunnen zijn? Is daar wellicht een goedkopere specialist dan de accountant mogelijk?
Deze leden merken op dat in de consultatiefase ook de mogelijkheid is geopperd om de AFM een toezichthoudende taak te geven. Echter, in de toelichting bij het voorliggend besluit wordt deze mogelijkheid met de mededeling dat het niet wenselijk is nationale maatregelen te treffen terzijde geschoven. Kunt u dit, mede in het licht dat de richtlijn het aan de desbetreffende lidstaat zelf over laat of het controle verplicht stelt, nader toelichten? Waarom is het niet wenselijk als de AFM een toezichthoudende taak krijgt?
Deelt u de mening dat doordat het bestuursverslag met uitzondering van de niet-financiële informatie verder wel verplicht door een accountant moet worden gecontroleerd, bij gebruikers van dat verslag het misverstand kan ontstaan dat het gehele bestuursverslag gecontroleerd is? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
De aan het woord zijnde leden hebben ook vragen over de waarde van de niet-financiële informatie indien die niet door een onafhankelijke specialist hoeft te worden gecontroleerd. Hoe kunnen consumenten of beleggers weten of die informatie feitelijk juist is? Is dat alleen mogelijk als er andere informatie in de openbaarheid komt die in strijd is met de niet-financiële informatie uit het bestuursverslag? Wat kunnen consumenten of beleggers, die constateren dat de niet-financiële informatie in het bestuursverslag niet correct is, daar tegen doen? Kunnen zij bijvoorbeeld geleden schade die zij door een verkeerde aankoop- en beleggingsbeslissing hebben geleden via de burgerlijk rechter trachten vergoed zien te

krijgen? Zo ja, hoe moeten zij dan aantonen dat de informatie uit het bestuursverslag niet correct is? Zo nee, waarom niet? Kunnen non-gouvernementele organisaties die onjuiste informatie aantreffen dit als belanghebbenden bij een rechtbank aanvechten? Zo ja, welke rechtbank betreft dit? Zo nee, waarom niet? Kan de Ondernemingskamer hierin een rol spelen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet en acht u het dan wenselijk dat maatschappelijke organisaties die het behartigen van mvo tot statutaire doelstelling hebben, de mogelijkheid te bieden om over de niet-financiële informatie in een bestuursjaarverslag te klagen en hen daartoe een procesbevoegdheid in deze te geven? Kunt u ook hier nader op ingaan?
Ook hebben de leden van de PvdA-fractie vragen bij de in het besluit opgenomen vrijstelling die ondernemingen kunnen aangrijpen om af te zien van het geven van niet-financiële informatie in het geval dat dat tijdens onderhandelingen de commerciële belangen van die onderneming zou schaden. Begrijpen deze leden het goed dat de beslissing om die informatie niet te melden enkel getoetst wordt door de raad van bestuur of door de interne toezichthouder van de desbetreffende onderneming, zoals een raad van commissarissen? Zo nee, wat begrijpen deze leden dan niet goed en wie toetst dan nog meer? Zo ja, hoe kan dan worden voorkomen dat een grote onderneming, die wellicht zeer vaak in onderhandeling is, deze vrijstelling misbruikt om die informatie niet te geven? Hoe kan de accountant die op grond van dit besluit nog wel moet controleren of een onderneming de verplichte niet-financiële informatie geeft, deze controletaak dan waarmaken?

De leden van de D66-fractie merken op dat in het voorliggende besluit van de controlerend accountant slechts een aanwezigheidstoets op de niet-financiële informatie wordt gevraagd. Deze aanwezigheidstoets is beperkter dan de toets die geldt voor de overige onderdelen van het bestuursverslag als omschreven. Volgens de beroepsregels voor accountants worden accountants geacht te toetsen of niet-financiële informatie verenigbaar is met de jaarrekening. Bovendien groeit de maatschappelijke interesse naar niet-financiële informatie. Voornoemde leden vragen hoe de regering tot de keuze is gekomen om niet-financiële informatie op een beperktere manier te toetsen dan de andere onderdelen van bestuursverslagen. Kunt u dit toelichten?

3. Lasten voor het bedrijfsleven

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de lasten voor het bedrijfsleven op basis van het nu voorliggend besluit met een bedrag van 600 tot 4.300 euro per jaar per bedrijf, zeker afgemeten tegen de omvang van de bedrijven waar het hier om gaat, zeer bescheiden te noemen zijn. Kunt u aangeven met hoeveel naar verwachting die kosten zouden toenemen indien de controle wel verplicht zou worden? Hoeveel van de genoemde 115 ondernemingen neemt nu al vrijwillig informatie op in het bestuursverslag? Bij hoeveel van die ondernemingen wordt die informatie door onafhankelijke externe organisatie al gecontroleerd? Dit betreft overigens informatie die die ondernemingen tenminste gedeeltelijk zouden moeten hebben omdat zij immers al prestatie-indicatoren over milieu- en personeelsaangelegenheden moeten betrekken bij de analyse die zij in het bestuursverslag moeten opnemen over de toestand op de balansdatum en de resultaten van de rechtspersoon.

De leden van de D66-fractie merken op dat de EU-richtlijn de mogelijkheid biedt een uitgebreidere toets dan de beperkte aanwezigheidstoets te vragen, middels een lidstaatoptie. In de nota van toelichting wordt gesproken over de vele lasten voor het bedrijfsleven die de toetsing van niet-financiële informatie aan de jaarrekening voor accountants met zich

meebrengt. Deze leden vragen waaruit deze lasten bestaan. Wat zijn de financiële consequenties voor het bedrijfsleven?